Balassa-Gyarmat, 1900. szeptember 2. 36. szám. XXVIII. évfolyam.

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor. Negyed évre 3 kor. — Egyes szám ára: 20 fillér. Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton

Előfizetési pénzek, reclamátiók és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére s a Nyilt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések árszabály szerint számittatnak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan eszközöltetnek. Nyilttér petit sora 40 fil

B.-Gyarmat, szept. 1.

Korányi Frigyes orvos-tanárnak a levele, melyet Luzernből intézett a vidéki városokhoz, szomoru és megrázó képét adja annak a pusztitásnak, melyet a tüdővész nálunk okoz. Ha egyebet nem is, csupán annyit mondana, hogy évenként 60—70 ezer ember hal meg gümökórban, már is eleget mondott arra, hogy sorait valóságos vészkiáltásnak vegye mindenki s megszivelve az intő s óvó szózatot, megtegye mindazt, a mit ennek a rémitően pusztitó kórnak az ellensulyozására és korlátozására megtehet.

A bajt méginkább fokozza és borzasztóbbá teszi az a körülmény, hogy áldozatait a munkaképes és munkabiró koruak közül szedi s az áldozatok tulnyomólag a magyar fajuak közül kerülnek ki. Annál csudálatosabb és meglepőbb, hogy a vész korlátozására hatályosan még alig történt valami. Mialatt a nyugat kulturállamai valóságos harczot folytatnak a gyilkoló baj ellen s megtesznek mindent arra nézve, hogy annak rettenetes hatását enyhitsék, addig mi itthon valóságos keleti nyugalommal s ugyszólván összetett kezekkel nézzük azt, hogy fajunk munkabiró sorai között micsoda pusztitást visz végbe ez a veszedelmes betegség. Németországnak 30 évvel ezelőtt megkezdett tevékenysége ma már azzal dicsekszik és méltán, hogy a halandóság egyre alább száll s az utolsó 10 esztendő alatt 25 százalékkal apadt. Anglia már kilenczven év óta harczol s küzd a baj ellen, — s ma már a halandóság terén, oly eredményt mutat fel, mely mellett a régihez képest 40 százalékkal szállott az le. Ez az eredmény a legfényesebben bizonyitja azt, hogy a kór ellen védekezni sikerrel lehet s a tevékenység áldásos eredménynyel jár.

A közintézkedéseknek is megvan már bizonyos hatásuk, — ámde ez oly csekély, hogy hathatósabb eszközöket kell ellene alkalmazni s ennek egyik leghatékonyabb eszközét az orvostanár a sanatoriumok felállitásában látja, a hol a tüdővészesek elkülönitetten kezeltetnek s veszedelmes bajukkal a külvilágtól elzáratnak s a melyeknek felállitására hivja fel — Szeged példája után — a vidéki városokat.

A felhivás tehát a mi városainknak is szól s azokat is érinti és pedig nemcsak általánosan, hanem közvetlenül is, mert e vármegyének lakossága is nagy mértékben van kitéve a kór pusztitásának. A kórházi adatok szomoru világot vetnek a bajra s ha azokhoz hozzávetőleg adjuk a kórházakon kivül előforduló megbetegedéseket, tisztán áll előttünk, hogy a védekezés munkáját tovább halogatni a legnagyobb bűn, s ahhoz hozzá látni a legelső kötelesség. Kötelesség a családi élet, a közjólét s az állami érdek iránt, melynek a legjobb korban levő munkaerőket a hosszu senyvedéstől megmentenie s önön magának vissz adnia kell.

Kétségtelen, hogy ez a védelem sok pénzbe kerül s nagy anyagi áldozatokkal, rendelkezésre álló tőkékkel vihető keresztül. Kétségtelen, hogy vármegyénk városai ezekkel az összegekkel és tőkékkel nem rendelkeznek s a polgárok áldozatkészségét a létező nagy megterheltetés mellett igénybe venni a tehernek állandósitásával alig lehet. A nagy föladattal szemben azomban tisztán financiális érvekre és okokra helyezkedni nem lehet s abból, mert a vidéki városok legnagyobb részének a keze az anyagi téren fölötte meg van kötve, még nem következik, hogy a védekezés kérdése elejtessék, s a semmittevésre kárhoztassunk. Ellenkezőleg. Ha valahol s valamely ügynél vehető igénybe az állam támogató keze, ugy az itt s ennél történhetik meg, a hol az államélet leghatékonyabb tényezőjének, a népnek megmentéséről van szó. A városok s községek is szivesen meg fogják tenni kötelességeiket, még áldozattal is, ha az ügy élére, az állam lép, annak vezetését és rendezését átveszi, — átveszi legalább olyan fokban és mértékben, a mint azt az állategészségi ügy terén cselekszi. Az ember élet bizonnyára megér annyit, s megérdemel annyi fáradságot és gondozást, a mennyit a állatra forditunk.

Az az ideális állapot, melyről az orvostanár képet alkot magának, hogy minden városban legyen egy-egy sanatorium, természetesen nem fog beállani talán sohasem, de a védekezés nem törekszik s nem is törekedhetik arra, hogy idealis állapotokat egyszerre teremtsen, hanem azzal is megelégszik egyelőre, hogy a sanáló intézmények szórványosan létesitessenek, mert minden lépés, a mit ebben az irányban teszünk, egy-egy diadal a kóron, egy-egy diadal a halálok fölött.

Főgymnasiumunkról.

Végre elértünk ahoz a ponthoz, hogy nem gymnasiumról, de gymnasiumunkról beszélhetünk. Dr. Sárffy Aladár gymnasiumunk igazgatója f. hó 27-én városunkba érkezett. Ezzel a ténnyel egy nagy kő esett le szivünkről, mert az évek hosszu során át jövendőlt gyermek napvilágot látott. Nem tudom, — de ki is tudná előre — örüljünk-e neki, zengjünk e nyájas «Isten hozott»-tot az uj jövevénynek? De annyi tény, hogy ha eddig két ember találkozott, igy köszöntötte egymást: «Nem tudja? lesz, vagy nem lesz gymnasium? Mondjon valami világost; talán csak üres szóbeszéd volt minden mi róla esett s az utolsó perczbe fagyunk be vele?» — Ez a kétely már eloszlott s ami helyzetünk most azon apa helyzete — ki noha nem tudja még miért, — örül ujszülött fiának, — megajándékozza őt reménye és bizalma minden legkisebb s legszebb sugarával, egész gloriát alkot peki a jövőben, fénynyel, pálmaágakkal veszi körül lényét s tudni akaja azt, a mit ugy se tudhat: hogy ő a várt jövendő mestere.

Legyen bárhogy! «Isten hozta közénkbe dr. Sárffyt, gymnasiumunk igazgatóját!» Az uj intézettel uj eszmék és elvek köszöntenek be kicsiny, de történetileg annál kiemelkedőbb és jelesebb székvárosunk falai közé. Hisz volt nekünk Balassánk, Madáchunk és sok nagy, kikre ha vissza gondolunk s nevőket a történetben fényben látjuk, ugy remlik előttünk, mintha bennünket az idő természet szerint réges-régen egy állandó gymnasium tartására felavatott volna. Szinte resteljük, ha a multak lapjainál megállunk, hogy ama kiválók szellemében, az ezüst vonalu Ipolyvölgy derekán, hol oly sokan keresik s találják a központot, eddig is nem tartottunk fenn egy ily intézetet — pedig annyi éltető meleget kaphattunk volna jelentésüktől. Ugy a természet összhangja, mint a százados idők fejleményei, itt a Nagy-Magyar-alföld s a Kárpátok elsimuló északi kapujánál, a tudomány és erkölcsöknek müvelő templomát régebb kijelölték s mi ezideig még is várakozánk annak megvalósitásával. S lehet, hogy ma is vannak közöttünk, kik tán kételylyel fogadják, de legyen bárhogy annyi tény s ezt nem vitatja tőlünk el senki sem: városunk tekintélyében nyer vele, történetileg és helyrajzi fekvésénél fogva Balassa-Gyarmathoz a gymnasium illő.

Ma midőn a polgári iskola képesitő jogával hova tovább szűkebb és szűkebb terre szorul, — nem volt más választás, mint legalább is egy oly középiskolát kérnünk, amely ezt pótolja.

Ha az erkölcsnevelést vesszük szempontul s ez kivánatunkat kifogja elégiteni, akkor nagyon sokat tettünk önfiaink, gyermekeink, de magunkért is. Mert a nevelés? . . . és álljunk meg e pontnál — mindenek előtt a legfőbb! Lehet valaki bölcs, összegyüjtheti a világ tudományát, kincseket rakhat halomra; az mind semmi, az mind léggel telt buborék, amely abban a pillanatban pukkan el, melyben egy tű szurásnyi léket kap. A haza, a szorosan vett édes anya, a nevelésből veszi lételét, ez élteti táplálja őt és viszont Ő minket. Ha ezt a nevelést elvétettük és elvéti az iskola, akkor a hazu földjéből metszünk ki egy-egy darabot s ugyan ily arányban önmagunkból is, mivel a két dét egymástól függ. Nem akarunk bölcselkedni, ez csupán csak jelzés a régi igazságokból, hisz mindnyájan jól tudjuk, hogy az erény a fő rugó életünkben: — hol meglazulnak ennek szálai, gyengülnek az ezt lüktető erők, ott meging a föld, posványosodik a talaj s elsüpped: igy hova reményeink magvait vetettük, virág helyett káka és ingovány terem.

Ezeket most mind elmondhatjuk gymnasiumunk megnyilásakor, mert ha ellenkező oldalról vesszük s a nevelés a szó teljes értelmében ama magas piedesztált foglalja el, hol az erény és erkölcs uralkodnak, az ember az isteni gondviselés által kijelölt tökéletesedés felé egyenes utat talál, fokról-fokra, lépésről-lépésre tisztább s igazabb emberi alakot öltmagára, akkor méltán üdvözölhetjük a gymnasiumot, bizalmunkkal bátran megajándékozhatjuk.

Látjuk tehát, nagy a feladat, mely uj intézetünk előtt áll s hogy e fontos hivatását megoldhassa társadalmunk, minden tagjára szüksége van. Először elvi támogatást, aztán erkölcsi közreháatást kér. Nekünk legelőször is gyermekeinket kell alkalmassá tennünk az erkölcsök és tudomány igazságainak felvételére és pedig az által, hogy az ifju nemzedékben gyakran kikidudorodó rossz hajlamok, minő az engedetlenség, hanyagság s az őt meg nem illető vágyak ideje korán s még csirájában elfojtassanak. Hassunk oda, hogy a tiszta jó és igaz iránti fogékonyság verjen gyökeret szivőkben s az ész tökéletlent, mely az erkölcsökkel ellentétben áll, soha, de soha se helyeseljen.

Ezen magasztos hivatásunk azonban, ne hogy

azt higyjük, nem csupán a gymnasiumban kezdődik, de kezdődik a bölcsőnél s folytatódik az elemi iskolában. Első sorban tehát erre kell nagy sulyt fektetnünk, hogy onnan ép szivü, lelkü egyének kerüljenek ki, akik képesek legyenek a 8 évig tartó tüzpróba alatt kitartani. Miért is fő, hogy el. isk. tanitóink is, felekezeti különbség nélkül, bizonyos harmoniumot teremtsenek az anyagban, — jelöljék ki ama biztos alapot, amelyre a gymnasiumunknak épiteni lehet.

Mily szomoru volna, ha egyik másik iskolánk lemaradna a versenytérről. Mennyi aggodalom, fáradság és anyagi áldozatunkba kerülne, ha egyik másik növendékre igy szóllanának: «Ez abban és abban az iskolába járt s azért bukik meg.» Mennyire megingatná ez ami gymnasiumunkba helyezett reményünket. És mily rosszul esnék, ha a mi lazaságunk miatt azt hallanók, hogy intézetünk nem a virágzó intézetek közé tartozik.

És most mondjuk el: Isten áldja, védje a balassa-gyarmati főgymnasiumot!

Iskolai értesités.

Emlékezet okáért is ide iktatjuk azt az első értesitést, mely a b.-gyarmati főgymnasium életbe léptekor az igazgató által kibocsáttatott. Szól pedig eképpen:

A balassagyarmati m. kir. áll. főgymnasium az I. osztályban f. é. **szeptember hó 1-én** nyilik meg.

A tanulók felvétele szeptember hó 1—3-ik napján d. e. 10—12 óra közt történik a polgári iskola épületében levó igazgatói irodában.

Az I. osztályba oly növendékek vehetők fel, kik életük 9-ik évét már betöltötték s a népiskola IV. osztályának sikeres elvégzéséről bizonyitványt mutatnak be.

A fölvétel alkalmával tartozik minden tanuló bemutatni születési és iskolai bizonyitványát, továbbá orvosi bizonyitványt arról, hogy mikor volt utolsószor beoltva.

A beiráskor fizetendő dijak: fölvételi dij 8 kor., ifjusági könyvtárra 2 kor., az évvégi értesitőre 2 kor., és énekre 2 kor. Ezen dijak alól egy tanuló sem menthető fel.

Az évi tandij 60 kor., mely összeg négy részletben is lefizethető. A tandijfizetés alól a szegénysorsu, jó viseletü és jó előmenetelü tanulók korlátolt számban felmenthetők, ha ezért a főgymnasium igazgatóságához szept. 15-ikéig folyamodnak. A bélyegtelen folyamodványhoz oly hiteles szegénységi bizonyitvány csatolandó, mely egy évnél nem régibb keletü.

Az első osztályban használandó tankönyvek jegyzéke később fog közzététetni.

Minden egyéb kérdésben alulirt igazgatóság nyujt felvilágositást.

Balassa-Gyarmat, 1900 aug. 27.

Dr. Sárffy Aladár,
h. igazgató.

Breznyik János emléke.

Néhai Breznyik János selmeczbányai evang. lyceum nagyhirü tudós igazgató-tanár siremlékének leleplezési ünnepélye Selmeczbányán, f. évi szeptember hó 19-én (szerdai napon) tartatik meg.

Az ünnepség sorrendje:

1. Ismerkedési est 1900. évi szeptember hó 18-án este 8 órakor a «Vigadó» helyiségeiben Selmeczen.

2. Folyó évi szeptember hó 19-én reggel fél 9 órakor gyülekezés az evangelikus Lyceum épületében. Innen 9 órakor kivonulás Breznyik János sirjához a Lyceum ifjuságával együtt.

3. A leleplezés ténye. Ünnepi beszédet mond Breznyik sirjánál Händel Vilmos főesperes, — ez alkalomra irott költeményét elszavalja Ivánka István, az egykori tanitványok nevében koszorut helyez a siremlékre Okolicsányi Gyula s a selmeczi Lyceum gondozásába adja át a siremléket. — Úgy a sirkertbe való megérkezéskor, mint az ünnepély végeztével a Lyceum ifjuságának dalkóre egy-egy dalt énekel.

4. Délben 12 órakor a Lyceumnak egykori tanitványai ünnepi ebédet (benificiumot) adnak a Lyceum ifjuságának az Alumneumban.

5. Közebéd 2 órakor a «Vigadó» éttermében.

6. Kedvező idő esetén délután kirándulás a diákkori kedves emlékü mulatóhelyekre.

Elszállásolásról a Selmeczen alakulandó rendező bizottság gondoskodik megérkezéskor a pályaudvaron. — Fölkérjük ennélfogva mindazokat, kik ezen kegyeletes emlékünnepély alkalmából Selmeczre rándulnak s kiknek szállásra szükségük lesz. — Okolicsányi Gyula ügyésznél Budapesten, Tisztviselők telepe Delejutcza 10. szám — bejelenteni sziveskednének, valamint ugyanitt kellend a közebédben való részvételi szándékot is bejelenteni, — végül ugyanide küldendők be a jelzett ideig a Lyceum ifjuságának adandó beneficium költségeire vonatkozó adományok is.

Az ünnepély rendezői — köztük különösen Okolicsányi Gyula vármegyénk egyik kiváló fia, — a kinek legtöbb érdeme van az emlék megalakulásánál, meleg hangon emlékeznek meg az elhunyt jeles professzorról. És méltán, mert Breznyik János typusa volt a derék, puritán jellemü és minden izben lelkesült magyar tanárnak. Mikor őt ünnepeljük, ez ünnepségben az összes, az ő szellemében működő tanárságnak tisztelete is benfoglaltatik, — azon tanároknak tisztelete és becsülése, a kik mint a nemzetnek lelkes napszámosai igen nehéz munkával, temérdek fáradozással és leggyakrabban nagy önmegtagadással nevelnek édes hazánknak ujabb és ujabb nemzedékeket s a kik emezeket a tudományokban jártasakká, a szép és jóra fogékonyakká, — az életben pedig becsületessekké, a hazafiságban nemesekké, rendületlenekké képezik.

Az eddig begyült összeg mintegy 2400 koronára rug, melyet 450 egykori tanuló hozott össze. Ezen összegből 2362 korona 20 fillér a Pesti Hazai Első Takarékpénztárban az alap javára őszig gyümölcsözik. A siremléket alapozással együtt Horn Lajos neves beszterczebányai szobrász állitja elő 1522 korona költséggel, a kovácsolt vasrács keritést pedig Fizély Károly selmeczi műlakatos — Breznyik egykori tanitványa — szállitja 611 korona költséggel.

A F. M. K. E. közgyülése.

A zólyomi napokról már mult számunkban emlékeztünk meg — üdvözölve az aug. 28-án megtartott közgyülést, melyen közel tizennégy vármegye adott egymásnak találkozót. Vármegyénkből Török Zoltán főispán, Beniczky Árpád képviselő, dr. Kubinyi Lajos törvényszéki elnök, Vannay Ignácz királyi tanácsos, Valihora János apát, dr. Révész Dezső ügyvéd, dr. Plichta Soma, Buday-Plichta Barna az itteni választmány titkára és Csonka Zsigmond főszolgabiró vettek részt. A délelőtt 10 órakor kezdődő közgyülést Janits Imre ügyvivő alelnök vezette és azt ünnepi beszéddel nyitotta meg, melyet nagy lelkesedéssel fogadtak és hallgattak meg. Nagy érdekkel hallgatták meg az igazgató választmánynak határozati javaslatait is, melyeket Clair Vilmos főtitkár olvasott fel. Fuchs Pál tanitó, Krizsán István, igazgatótanitó, Környei Irma tanitónő és Makoviczky József állami tanitó nyertek jutalmakat a magyar nyelv sikeres tanitásáért. Határozatba ment továbbá, hogy a daloskőröket szaporitják, nemkülönben a népkönyvtárakat is. Török Zoltán főispán inditványára a közgyülés köszönetet mondott Zólyom városának vendégszereteteért, a mit az oly méltán megérdemelt. A közgyülés a választmányt is kiegészitette, s abba vármegyénk részéről Vannay Ignácz kir. tanácsost és dr. Révész Dezső ügyvédet választotta meg.

A lakomára délután harmadfél órakor került a sor — a városi vigadó nagytermében, mely zsufolva megtelt. Az első pohárköszöntőt a királyra Janits Imre mondotta. A hivatalos pohárköszöntők között Török főispánunk remek beszédet mondott a papságra, Zólyom város polgármesterére és közönségére pedig dr. Révész Dezső ügyvéd üritett poharat köztetszés között.

A közgyülést Wlassics, Rákosi Jenő és még

TÁRCZA.

A szél megczibálja bozontos üstökét...

Irta: Müller Oszkár.

Az iró letette a tollat és aztán sokáig merőn az üres levegőbe nézett: gondolkozott. Már egészen befejezte a történetet, csak még éppen a czime hiányzott. Egy rövidecske czim, egy kis semmiség akasztotta meg munkájában, miként a nagy elméket sokszor holmi közönséges, mindennapi akadályok zavarják meg terveik megvalósitásában.

Eh! — mormogta végre — kapjunk-ki egy sort, egy hatásos rövidke sort, hadd legyen az a czime e parányi históriának. Igy, ez egészen jó lesz: A szél megczibálja bozontos üstökét...

— — — — — — —

Maga a történet pedig ez volt:

— — — — — — —

Ott a nagy hegyek között, ahol a gyorsfutásu Boró kristályos habjai harsogva tépik a partokat, — ott lakott Szohub Petru.

Ölés legény volt s szivós mint a tölgy. Izmai, mint az acczél s kemény nézésü kék szemeiben a bátorság sugára ragyogott.

Erdők között nőtt fel.

Atyját nem ismerte. Anyját is már két esztendeje, ahogy elragadta mellőle a sors. Ah, akkortájt nagyon sokat szenvedett, busult, sirt, mert az anyját végtelenül szerette. De az idő . . . Az évek észrevétlen suhantak tova és szivéből a fájdalom lassan-lassan elköltözött.

De még be sem hegedt ez a seb s jött a végzet és egy még nagyobb sebet ütött a szivén. Egy olyan sebet, amely nem fáj, de kinoz, éget; amely homályt borit az agyra; amely az őrület éjjelébe üz . . .

Szohub Petru még sok, sok dologról nem tudott. Például, nem tudta, mi a szerelem. Lelkében még csak sejtelmek derengtek. Sejtelmek, ártatlan álmok, névtelen vágyak. Ugy vágyódott valakit szeretni, valakiért mindent feláldozni, még az életet is! . . .

Szerelem. Mi a szerelem? Én azt hiszem egy muló örökkévalóság, amelyben az ember elveszti az uralmat az esze fölött. Shakespaere mondja, hogy az igazi, a mély szerelem az első pillanatban keletkezik. Igen, Szohub Petru véletlenül meglátott egy leányt és attól a pillanattól fogva tudta, érezte, mi a szerelem. Az élet regényének egy olyan fejezetéhez jutott, a mely valamennyi között a legcsodásabb, a legszebb, a legköltöibb, mert a többi csak szürke, közönséges próza.

Szohub Petru egy nap fát vágott lent a völgyben s fent a bérczfokon megjelent Darinka lebegő alakja. Olyan volt, mint egy játszó, csalogató fantóm; mint egy alakot öltött bűbájos költemény . . . Petru föltekintett és nézte, még akkor is nézte, a mikor Darinka alakját már elfödte az erdő.

Ezután már igen gyakran föltekintgetett és melléből nehéz sóhajok törtek elő. Nyugalmat sehol sem talált. Valami kiolthatatlan vágy kezdte gyötörni: őt látni, hallani, lábai elé borulni s elmondani neki mindazt a csodás, szép dolgot, amit szivében érzett.

De Petru csak egyszer látta Darinkát s ha ugy magába volt, képzelete még sokkal szebbnek, ragyogóbbnak rajzolta lelki szemei elé, mint a milyen a valóságban volt. Már nem is annyira Darinkába volt szerelmes, de rajongott, sóvárgó imádattal vágyódott az eszményért. Mondhatnók, hogy a képzelete csak ugy szuggerálta neki a szerelmet.

Naponkint gyakorta felment a magaslatra, ott leborult, imádkozott és őrült rajongásában csókolgatta a földet, a köveket, a fákat. Ah! . . .

Sokat gyötrődött. Olyan gyötrelmeket állott ki, milyeneket csak az erős szív képes elviselni.

— — — — — — —

Ősz lett. Ott, a hegyoldalban fekszik a falu. Par ház. Apró vityillók, a melyek ugy pihennek ott, mint valami fantasztikus fáradt fekete bogarak az óriás tenyerén . . .

Még süt a nap, de már gyengén, erőtlenül. Olyan mélabus, szomorú a táj, mint egy könnyekbe temetett sóhajtás . . .

És harangoznak odalent a faluban, busan, szomoruan. Ugy hangzik most ez a harangozás, mint valami óriás gyereknek búgó, monotón sirása.

És temetnek.

Darinkát temetik. Meghalt hirtelen, váratla-

számosan táviratilag üdvözölték. A helyi lap díszes keretben és az ülés alatt külön kiadásban is megjelent.

A szép ünnepélyért Zólyom városa és közönsége, a mely mindent megtett, hogy annak fényét emelje, valóban küszke lehet. A szép napokat a résztvevők nem felejtik el egyhamar.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottságának évközi jelentése az 1900-ik év I-ső felére.

(Folytatás.)

III.

A pénzügyminiszter ügy-köre tárgyában.

1. Az egyenes adók kivetésének megindítása s gyors keresztülvitele iránt a nagyméltóságu m. kir. pénzügyministeriumnak idevágó rendeletéhez képest a kellő intézkedés megtétetett, a föld, ház, I. II. oszt. III. és IV. oszt. kereset adó, valamint a bánya s nyilvános számadásra kötelezett egyletek adója az illetékes követő közegek által már megállapitván, az adók az adók az egyes községek adófőkönyveiben elő is irattak, sőt az ebbeli adó főkönyvek előirási oldala lezáratván, a kir. adóhivatal álta! hitelesittettek.

A hadmentességi díj kivetése befejezéshez közeleg.

A közvetlenül lerovandó illetékek kiszabása a megyebeli 4 kir. adóhivatalok által kellő gyorsasággal s pontossággal foganatosittatik, e tekintetben hátrálék nem mutatkozik.

Az egyenes s közvetlen adók és az egyenes adók módjára beszedendő kincstári követelések s egyéb tartozások kezelése körül kivételes intézkedés két esetben vált szükségessé, a Malnapataka községhez tartozó Látka telepi aljegyző az adóügy s a jobbágyi körjegyző az összes jegyzői teeodők ellátásától elvonatott.

A közigazgatási bizottság elbirálása elé terjesztett felebbezések ellátattak.

IV.

A kereskedelemügyi minister ügyköre tárgyában.

1. Ujabb gyártelepek az elmult félévben nem keletkeztek.

2. Gyáripari ágainkbnn, hirtelen beálló pangás nem észleltetett.

3. Sztrajk mozgalom nem volt észlelhető.

4. Munkanélküli ipari munkások szembeötlő nagy számmal nem jelentkeztek.

5. A hazai és helybeli munkások hátrányára, idegen vagy külföldi nagyobb számu munkások beözönlése nem volt tapasztalható.

V.

A földmivelésügyi miniszter ügyköre tárgyában.

I. A mezőgazdaság köréből.

1. Az őszi vetések a kedvezőtlen téli időjárás miatt majdnem megye szerte rosszul teleltek ki, a megmaradottakat peeig a kedvezőtlen időjárás megritkitotta; az őszi rozsokat, főkép a vármegye felső részében nagyrészt ki kellett szántani.

A tavaszi munkálatok a kedvezőtlen időjárás miatt ideje korán megkezdhetők nem voltak.

2. Ugy az őszi, mint a tavaszi gabona félék termés eredménye a mult évihez képest 40—50 százalékkal kisebb. Az őszi buzák részint a rozsda, részint a hőütés folytán silány szembeli eredményt fognak nyujtani, sok helyt a tavaszi árpát is hőütés érte.

Ez idő szerint az őszi vetések aratása már nagyrészt befejeztetett, a tavasziaké pedig folyamatban van. Próba cséplések azonban még nem történtek és igy a termés eredményről biztos adatok rendelkezésre nem állanak.

A kapás növények kifejlődése kedvező.

A szőlő termés kilátás ott, hol a késői fagyok kárt nem okoztak, kedvezőnek lett volna mondható, de most egyrészt a peronospora a szőlőket az egész megyében megtámadta, a liszt harmat pedig terjedőleg lépett fel, ugy a szórványosan mutatkozó szürke rothadás miatt is. A szőlők csak gyenge közepes termés eredményt fognak nyujtani.

3. A takarmány félék ugy mint széna, lóhere, őszi és tavaszi bükköny kedvező időjárás mellett és jó termés eredménnyel voltak betakaritva ók.

4. A mezőgazdaságban kárt okozó hernyók, cserebogarak és egyéb rovarok tömegesebb mennyiségben nem mutatkoztak. Tekintve azonban, hogy az ugar szántás és árpatartó buktatás alkalmával majdnem vármegye szerte nagy mennyiségü cserebogarak, kukaczok és pajodok észlelhetők, melyek már eddig is a répa és burgonya ültetésekben tetemesebb kárt okoztak, valószinü, hogy jövőre a cserebogár fog nagyobb károkat okozni. Egyébként a káros állatok és növények irtása tekintetében a vármegye törvényhatósága által létesitett szabályrendeletek kellőképen intézkednek

5. A mezőgazdasági termények, állatok és állati termékek értékesitése és szállitása körül kedvezőtlenebb viszonyok észlelhetők nem voltak.

II.

Az állategészségügy és állattenyésztés köréből.

1. A haszonállatok egészségi állapota általában kielégithetőnek volt mondható, mindazáltal jelentékeny azon községek száma, ahol a sertésvész, sertésorbáncz járványosan uralkodott, ezenkivül ugyancsak járványysan uralkodott némely községben a száj és körömfájás, a rühkór, szórványosan a lépfene és takonykór előfordultak, továbbá veszettségi esetek is, a tett óvó intézkedések eredménye kielégitő volt.

2. Az állategészségreudőri intézmények működése szintén kielégitő volt, mulasztás és ennek káros következménye nem észleltetett.

VI.

A vall. és közoktatásügyi miniszter ügyköre tárgyában.

1. Az óvó és tankötelesek összeirása a nm. vallás- és közoktatásügyi ministériumnak f. évi február hó 15-én 9088. sz. a. kelt körrendelete értelmében elrendeltetvén, az összeirások mind beérkeztek.

Gazdasági ismétlő iskola összesen 25 helyen működik. Ezek tanitói közül a nagyméltóságu földmivelésügyi ministerium a f. évben ötöt küldött a gazdasági tanfolyamokra.

Uj tanitói állomások szerveztettek: a jobbágyi-i r. k. iskolánál III-ad, a nőtincsi r. k., a pálfalvai községi, a kazári r. k. elemi iskolánál pedig II-od tanitói állomás.

A kir. tanfelügyelő havonként tett iskolalátogatásokat, részt vett több iskolaügyi helyszini tárgyaláson, elnökölt a losonczi állami tanitóképző-intézet képesitő vizsgálatán s egyéb iskolák vizsgálatain, továbbá jelenvolt a nógrádvármegyei tanitóegyesület választmányi és körülésein, legutóbb pedig ezen egyesület közgyülésén f. évi julius hó 2, 3. és 4-kién folyt le Salgó-Tarjánban.

A tanitóegyesület működéséből kiemeljük, hogy a vármegye közönségének költségén kiadta «Nógrádvármegye Népoktatásának Történetét» mely 20 ivnyi terjedelemben a tanitóegyesület és a vármegye népoktatási intézeteinek történetét s a vármegye tanügyi statisztikai adatait tárgyalja. Ugyancsak fontos az egyesületnek ama mozgalma, melyet egy Losonczon felállitandó tanitói internátus érdekében inditott meg. Az internátus a tanitók középiskolába járó gyermekeit lesz hivatva elhelyezni.

VII.

Az igazságügyminiszter ügyköre tárgyában.

A törvényhatóság területén létező fogházak közül a folyó év I-ső felében csupán a sziráki kir. járásbirósági fogház vizsgáltatott meg, a a mely alkalommal ugy a fogházi rend és tisztaság, valamint az élelmezés tekintetében kifogás alá eső körülmény nem észleltetett. A többi fogház vizsgálata a II ik félévben fog eszközöltetni.

VIII.

A honvédelmi miniszter ügyköre tárgyában.

Az idei fősorozástól elmaradt állitáskötelesek, ugy a régibb korosztálybeli felhivott távollevők, valamint a teljesen ismeretlenek nyomozása folyamatban van, s annak eredményéről a vármegye alispánja által a honvédelmi miniszter urhoz időszakonként részletes jelentés tétetik.

A kinyomozás terén szembeötlő javulás nem észlelhető, melynek oka főkép abban keresendő, hogy a sorozó járási főtisztviselők nagy elfoglaltságuk mellett ebbeli eljárásukra oly gondot nem fordithatnak, mint azt eljárásuk érdeke követelné. Sokkal hatályosabbá válnék a nyomozás, ha a katonai ügyek ellátására minden sorozó járásban egy külön előadó, illetőleg hatósági közeg alkalmaztatnék.

A közönség érdeke.

Rossz és drága bor! Számtalan oldalról halljuk a panaszt, sőt lapunkba is több mérges és szatirikus czikket küldtek be (mint pl. Nincs rossz bor, csak rossz torok. . . stb.) a vármegyei Gazdasági Egyesület b.-gyarmati telepén kimért borok ellen. A panasz abban áll, hogy a bor nemcsak rossz és élvezhetetlen, hanem hogy méreg drága is, mert 9 deczi borért egy koronát kell fizetni. Nagyon sajnáljuk, ha ez igy van. Utóvégre is az itteni közönségnek a gazdasági telepen kivül alig van valamire való kirándulási helye. A telepet szivesen látogatta eddig a közönség, mert igen szép és kellemes kirándulási hely. De annak tudatában, hogy a minta telepen, a hol minta bornak kellene lenni, a bor drága és élvezhetetlen, — bizonyára kerülni fogja a közönség a telepet. Kérjük az intézőséget, hogy a bajon segitsen, a közönséget nyugtassa meg s adjon nekünk is alkalmat, hogy a minta telepről csak jót és minta-dolgokat irhassunk.

Hol vannak a szemetes kocsik? A legtöbb házi asszonynak most az a panasza, hogy a háza tája tele van szemettel. A szemetes kocsik félév számba sem fordulnak meg a házak előtt, hogy elhordják a baczillusokat termő szemetet és hulladékokat. A panasz sürgős orvoslást igényel, mert megjárja az, akinek az asszonyokkal meggyülik a baja.

Hol lehet lövöldözni? Puszta-Sójból vettük a következő panasz levelet:

Már 7 éve, hogy bérbe birom Puszta-Sójt és daczára, hogy a bérösszeget és az összes adókat egyedül fizetem, van a bérterülethez egy társam is, a kivel közösen használjuk, ez nem más és nem kisebb czég, mint a m. kir. kincstár. Tudni illik az én területemet a b.-gyarmati honvédség lőgyakorló térnek használja. A mikor a mi vitéz honvédségünk szükséget látja annak, hogy éles töltéssel — golyóval — lőjjön, akkor egyszerűen kiküld az nap reggel 3—4 honvédet, a major közelébe, a kik megtiltják, hogy onnét valaki kimozduljon. Sem ember sem állat nem mehet egy lépést sem. Az emberek — cselédek, részesek, napszámosok tétlenségre vannak kárhoztatva, mert hát az-

---

nul, mint a hogy a tiszta, fehér lelkek szoktak meghalni: az angyalok egyszer csak magokhoz szólitják és viszik fel lelküket az égbe. Elviszik. A föld szegényebb lesz, az ég meg gazdagabb.

Petru meghallotta, hogy Darinka meghalt. Már el is temették. Petru mintegy őrült rohant a temetőbe. Fölszedett egy marék kései virágot és felkereste a sirját. Egészen olyan volt, mint a többi: a girok mind egyformák. Le akarta tenni a sirra a virágot, de még sem tette le. Bosszantotta az, hogy Darinkának is csak olyan a sirja, mint a többié. Nem tette le, hanem kirohant a Boró partjára és ott hánykolódott, lihegett, nyögött, kinlódott a szivével, az érzelmeivel. Fölugrott, majd megint ledobta magát a földre. Egészen, mint egy őrült. Majd felugrott és mereven nézte a habokat, hogy játszanak, mint rohannak tova a csillogó habfodrok, mint tépi a partot a habzó tajték. És a virágokat indulatosan dobta el. Bedobta a gyorsan tovaszaladó patakba és a virágokkal együtt eldobta szivének édes álmait . . . . . Örökre . . . .

— — — — — — — —

A nagy hegyek között, a zúgó erdőkben, egy bolond ember jár. A szél megczibálja bozontos üstökét, a tövis megszurja, a nap égeti vénhedt, megroppant tagjait.

Ott jár az erdőkben és egyre kiabál: Darinka, Darinka! A szellő felkapja a hangot, viszi, sziklához üti és az echó, ez a pajkos, soknyelvü gyerek, visszakiáltja, mintha csufolkodnék: Darinka, Darinka! . . .

nap nem dolgozhatnak, tehát keresetük sincs, de miután enni kell nekik egyszerűen agyonütéssel fenyegetik a munkaadót, ha ezen időre járó napszámukat is ki nem fizeti, mert ők nem tehetnek róla, hogy itt lövöldöznek. (Mintha bizony én tehetnék róla?.)

Az állatok: sertés, juh, szarvasmarha egész nap (legalább is d. u 2 óráig) nem legelhet, takarmányt nem kaphat, mert előtte való nap nem lett a számukra készitve, mert nem tudtam, hogy a honvédség működni fog.

Gondolom hogy az előljáróság utján kellene engem értesiteni, de ez nem történik meg soha. Hogy is lehetne azt kivánni, hogy egy pusztai lakos a ki legfeljebb 200 korona községi pótlékot fizet, értesitve legyen? Talán arra való a kisbiró? Nem! Egész más annak a hivatása. Annak locsolni kell a szőlőt a peronoszpora ellen, hol itt, hol ott, mert megeshetne, hogy az előljáróság rosszul szüretelne és micsoda előljáróság az, a kinek őszkor bora nem terem?

Nem folytatom tovább, csak még megjegyzem, hogy a folyó hónapban már egy nap a companistám gazdálkodott — illetve lövöldözött — és ma megint ő az ur a határban, én pedig szobafogságra vagyok itélve, hát hogy az időm és hosszuságom hamarébb muljon, megirtam panaszom és tisztelettel kérdem a tekintetes szerkesztőséget, hogy hol az igazság? ha ezt kénytelen vagyok tűrni éveken át minden kártérités nélkül, sőt minden előzetes bejelentés nélkül.

Soraim közlését — dijtalanul — becses lapjában kérve. Vagyok a szerkesztő urnak alázatos szolgája.

Puszta-Sój, 1900. augusztus 28.

Strausz Miksa.

Karczolatok

«Öld meg az asszonyt.»

Zivataros este van. Az ég csatornái megnyiltak és egy fél óra óta szakadatlanul zuhog a zápor. Villám-villámot ér, dörgés, dörgést követ. Mindenki, ember és állat félve huzódik tető alá s rettegő érzéssel várakozik az itélet idő elmulására.

A vonat ovatosan halad közeledik a végállomás felé, a tüzszemü vasszörnyeteg látszólag kimerülve fáradtan vonszolja ormótlan testét. Megtermett hatalmas athléta alak a mozdonyvezető, ki bundába burkolva figyelmesen nézi szüntelen az utirányt s csak néha-néha tekint aggódva a sötét, fekete felhőkbe. A rettenetes zivataros időben, az orkán szerü menydörgés, a vakitó villámlás közepette szorongó érzés nyomja el keblét, mig egyrészt számos ember élete van kezébe letéve, másrészt lelke ott van egy kis meleg szobában, hol gondos szerető feleség, gőgicsélő aranyhaju mosolygó gyermek várja. A zivatar elvonult, a zápor szünő félben.

A vonat halad-halad s egy rövid negyedóra mulva éles fütty hallatszik s nem sokára rá, tüszszögve, zakatolva, berobog az állomásba. Az utasok kiszállnak, a fékezők, a kalauzok elhagyják a vonatot s a masiniszta sietve viszi gépét a fütőházba. Hosszu 36 órai szolgálat után, örömteljes boldog 24 órai pihenője van.

Lámpással kezében indul a városba, a vizes átázott bunda, meggörnyeszti hatalmas termetét. Végül eléri lakását; megzörgeti az ajtót, vár néhány perczig szorongó érzéssel dobogó szivvel, de semmi nesz . . . kinos előérzet, rossz sejtelem lepi meg, egy pillanat alatt átvonulnak emlékén a sokszor olvasott ujság hirek, midőn néhány nyomorult forintért védtelen nőt, kis gyermeket meggyilkolnak és . . . hatalmas vállának egy nyomásával belöki az ajtót éppen abban a pillanatban, midőn egy idegen férfi alak az ablakon ugrik ki. . . .

Megrettenve . . . megkövül áll az ajtóban, az iszonyattól meredt, megüvegesedett szemmel néz s bámul egyre a sarokban reszketve álló asszonyra, az édesre, a drágára, akiért küzd, szenved, nyomorog. . . .

Rettenetes perczek . . . a néma csendet végül megtöri egy hörgő hang, mely nem az Isten képmásáé, nem az emberé többé s a masiniszta vas marokkal ragadja meg a nyomorult asszony karját, a ki fájdalmában, rémületében hangosan felsikoltott . . . A férfi ránéz az ijedt, halotthalvány arczra az őrület tekintetével s az őrület hangján kérdi «Mi ez . . . ki volt az, szólj mert megöllek . . .? A halálra vált asszony alig érthető hangon egy nevet mondott ki A férfi megroskad a rettenetes kinok alatt; elereszti a nőt s karjának egy mozdulatával hosszan, mereven az ajtóra mutat . . . az asszony reszketve, minden hang nélkül megy ki az immár sötét éjszakába.

Odabenn pedig a férfi, a fáradt, kimerült, éhségtől, zivatartól, álmatlanságtól meggyötört ember reáborult az asztalra, sir, sir keservesen, nagy hatalmas termete a kinos szivet-lelket ölő zokogástól meg-meg remeg.

Szerencsétlen agván vad gondolatok futnak, rohannak keresztül, a máskor szelid kék szemek vérbeborultak s az egész arczon kétségbeesés, kimondhatlan gyötrelem látszik . . . De im, egy másik hang hallatszik, egy szép szőke fürtü, kékszemü gyermek ezüst csengésü hangja s a nagy, hatalmas ember felugrik, ölébe kapja s midőn a kis gyermek karocskáival átöleli nyakát, midőn kis arczocskáját duruzsolva, hizelgően, mosolyogva, dörgöli a papa borostás állához, a szegény mozdonyvezető százszor és ezerszer jobban érzi és átszenvedi a csapás, a retenetes kin gyötrelmeit . . . A gyermek oly szavakkal, mely másnak érthetlen, csak a szülőnek nem, enni kér s boldogan majszolja a kapott kenyeret . . . De nem sokára nyügösködő, kényes, türelmetlen lesz s a nagy ember fel s alá hordozza a kis szobában, becsézgető hangon szól hozzá s csendes szomoru énekkel altatgatja.

De hiába . . . . a gyermek anyját hivja, sir, hánykolódik s a kimerült ember tehetetlenül nézi . . . Arczán az átélt óra gyötrelme a megöregedés kétségbevonhatlan nyomait hagyta hátra s a fel-fel csukló zokogás együtt hangzik a kis gyermek panaszos sirásával . . .

S e perczben belép a nyomorult bünös asszony, remegve közeledik az ágyhoz, felveszi a gyermeket és lassu csititgató hangon altatgatni kezdi . . . A férfi nézi szótlanul . . . véres, kidülledt merev szemei követik neje járkálását, szivében ellentétes érzelmek dúlnak: a vadállat kérlelhetlen véres bosszuvágya és az apai szeretet.

A gyermek csakhamar elaludt, kis kezeivet anyja nyakát átkulcsolva, a csendes nyugodtan mosolygó kis arczocskán ott maradt néhány könycsepp, melyeket anyja csókjával szárit fel.

A férfi fejét tenyerébe hajtja, mozdulatlanul ül s az asszony monoton hangon, sirástól-zokogástól meg-megszakitva beszélni kezd . . . . Egyszerü, megszokott, mindennap előforduló történet . . Ádám, Éva és Luczifer története.

A legelső regény, mely évezredekkel ezelőtt kezdődött és folyik a mai napon is és folytatódik évezredek után. A lényeg, a tartalom ugyanaz. csak a szereplők változnak s egy-egy epizódnak a finálója különbözik csak . . .

Óh te rettenetes társadalom, bölcs törvényhozó urak, kirák és szenátorok, kik az éhségtől meggyötrütt, agyonkinzott emberre irgalom nélkül kimondjátok a bűnöst s szigorúan elitélitek, ha éhsége csillapitására kenyeret lop: miért nem hoztok törvényt arra, ki lelket öl, családi boldogságot dúl fel, ki egy hitvány asszony gyengeségét játékszerként felhasználva átkot, kárhozatot, nyomort, kétségbeesést idéz fel . . . s azután mosolyogva, lelkiismeret furdalás nélkül lejt tova . . . s helyet követel a becsületes emberek soraiban . . . Hja ilyenkor százezer ajakból egy itéletet hangoztat a társadalom «Öld meg az asszonyt». . . . Éva haljon meg, Luczifer pedig meneküljön, nehogy a magva kivesszen.

Mimosa.

Gazdászat.

(Folytatás.)

Az 1899. év folyamán is a kir. erdőfelügyelőség intézkedett az iránt, hogy az 1894. évi XII. t.-cz. 13. 14. §§-ai alapján az illetékes hatóságok által több oly kopárterületek kötelező befásitása elrendeltessék, melyekre vonatkozólag, részint a birtokosoknak a fásitástól tanusitott idegenkedése, részint azoknak az 1898. évi XIX. t.-cz. értelmében az állami kezelésbe való végleges besorozhatás czéljából, vagy egyéb okok miatt a kötelező fásitásnak elrendelése szükségessé vált. Emlitésre méltó nagyobb területekre kiterjedő erdőégések nem fordultak elő. Futó és alomtüzek voltak ugyan több helyen, de ezek gyorsan eloltattak, ugy hogy jelentékenyebb kárositásokat nem okoztak. Nagyobb rovar kárositások szintén nem fordultak elő; az akáczpajzstetü a megyében el van ugyan terjedve, de számbavehető károkat nem okozott. Az erdőrendezés terén kifejtett tevékenység és elért eredményekről a következő jelentést terjeszthetem Nagyméltóságod elé. A birtokosok részéről be lett terjesztve és a helyszinén megvizsgálva 9 rendszeres gazda üzemterv 2571.81 k. hold területről. Nagyméltóságod által ez év folyamán jóváhagyott: 5 rendszeres gazdaüzemterv 2276·36 k. hold területről. Hatályonkivül helyeztetett 6 rendszeres gazd. üzemterv 2367·18 k. hold területről.

Az 1899. év végén jóváhagyva és érvényben volt 201 gazd. üzemterv 55393·52 k. hold terüt letről. Fennti mennyiségből birtokczim szerinrészletezve esik: a) állami erdőkre a nagymarosi erdőkkel egy üzemtervbe foglalva 695·80 k. h., b) törvényhatósági és községi erdőkre üzemt. 1214·09 k. h., c) egyházi erdőkre 21 üzemt. 10792·10 k. h., d) hitbizományi erdőkre 19 üzemt. 23440·41 k h., e) közbirtokossági erdőkre 147 üzemt. 13838·84 k. h., f) részvénytársulati erdőkre 3 üzemt. 3593·84 k. h., g) magán (véd) erdőkre 9 üzemt. 1818·44 k. h. Összesen 201 üzemt. 55393·52 k. hold.

Azonkivül fel van terjesztve és jóváhagyásra vár: 4 gazd. üzemterv 294·85 k. hold területről. Ideiglenes üzemterv érvényben van 13 birtokról 686 k. hold kiterjedésben.

Üzemátvizsgálási munkálat az 1899. év folyamán jóváhagyatott 1 erdőbirtokról 164·15 k. hold kiterjedésben, a hatályon levő üzemátvizsgálási munkálatok száma 22, 12551·05 k. hold erdőbirtokra vonatkozólag. A jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemtervektől eltérő fahasználatra engedély adatott: a) birtokvásárlás czéljából Nagy-Som község volt urbéreseinek 16·5 k. holdon. b) Adósságok törlesztése czéljából: Nagy-Libercse község volt urbéresseinek 14·34 k holdon. Ezenkivül még több esetben bizonyos csekélyebb mennyiségü faanyagnak kihasználása, legeltetés, fűkaszálás, kavics és kötermelés engedélyeztetett, azonban mindenkor a rendszeres gazd. üzemterv elveinek szemelőtt tartásával.

A váczi püspöki uradalomnak Verőcze község határában mintegy 320 mm³ tüzifának Zubovits Fedor verőczei lakás bérterületén keresztül való kiszállitására engedély adatott. Erdőrendészeti kihágás miatt 2 esetben inditatott meg a szabályszerü eljárás.

A mult évről hátrálékban maradt 1 esettel, letárgyalandó volt 3 eset. Mind a három eset letárgyaltatván, azok után 120 frt (240 kor.) pénzbüntetés lett az országos erdei alap és az illetékes községek szegény-alapjai javára megitélve. Az erdei kihágási esetek a rendes határok között mozognak, csupán a divényi seniorális uradalom adott be panaszt a miatt, hogy az erdei kihágási esetek száma nagyon emelkedik. E helyen megemlitendőnek tartom, hogy a fenyő karácsonyfának az országban igen elterjedt csempészetének meggátlása czéljából Nagyméltóságod 1899. évi 36647. számu rendelete folytán a karácsonyfákra nézve, a vármegye területén az 1879. évi XXXI. t.-cz. 115. és következő §§-aiban foglalt kivételes intézkedések életbeléptetése lett elrendelve.

(Folyt. köv.)

Hirek és különfélék.

A Mária Valéria közkórház bizottsága, Fajnor Sándor alispán helyettes főjegyző elnöklete alatt aug. 31-én ülést tartott, melyen tudomásul vették, hogy a belügyminiszter a kórházi tisztviselők fizetésének emelését jóváhagyta, csak a lelkészi és segitő alorvosi fizetéseket nem találta eléggé indokoltaknak. E végből ujból felir a bizottság. Dr. Bogdán Aladár igazgató főorvos ezután egy hosszabb memorandumot olvasott fel, mely nemcsak hü képét adta a nagy arányu kórház forgalmi adatainak, de rá utal arra is, hogy a kórház forgalmi tőke hiányában igen sokszor zavarokban szenved. Legalább 24 ezer korona forgó tőkéről kell gondoskodni. A memorandumot az alispán utján felterjesztik a vármegyei közgyüléshez.

Több apróbb kérdés elintézése után az ülés este 5 órakor ért véget.

A közigazgatási bizottság ujabbi megállapodás szerint nem szept. 10-én, hanem szept. 15-én tartja rendes havi ülését.

Esküvők. Kézdi-vásárhelyi Vásárhelyi Dezső kir. segédmérnök, Vásárhelyi Géza pestmegyei nagybirtokos és neje bátaszéki Romeiser Emma fia augusztus hó 28-án kötött házassági frigyet Romhányban Laszkáry Margit kisasszonynyal, draskóczi és laszkári Laszkáry Gyula a dunáninneni evang. egyházkerület felügyelője, főrendiházi tag, vármegyei bizottsági tag és romhányi nagybirtokos s neje ebeczki Tihanyi Borbála nagyműveltségű szeretetreméltó kedves leányával. Az esküvő csendes családi körben ment végbe. A házassági frigyhez olvasóink nevében is áldást és zavartalan boldogságot kivánunk. — Osztroluczky Géza Trencsénvármegye főispánja augusztus hó 22-én Budapesten oltárhoz vezette Plachy Sarolta kisasszonyt, néhai Plachy Tamás orsz. képviselő és neje Ruttkay Mária unokáját, Plachy Gyula kozárdi nagybirtokos és néhai neje Szilárdy Elfrid bájos leányát. Esküvő után az uj házaspár külföldre utazott. — Sztrache Gusztáv dr. győri kir. törvényszéki albiró aug. hó 30 án vezette oltárhoz Bpesten Harmos Olga kisasszonyt, héhalmi Harmos Gábor közigazgatási itélő-biró és néhai első neje bellusi Baross Lenke kedves leányát. — Alberty Ferencz váczi kereskedő leányát Emma kisasszonyt tegnap, szept. 1-jén vezette oltárhoz Perczián Gusztáv váczi kereskedő.

Halálozás. Mellélhei Dévény Mária urhölgy augusztus hó 25-ikén hosszas szenvedés után B.-Gyarmaton 75 éves korában jobblétre szenderült s e hó 27-én részvétteljesen temettetett el. Halálát széleskörü rokonság, köztük Nagy Mihály alispán, gyászolja.

Egyházmegyei választások Hontban. A nagyhonti egyházmegye a tisztikar megválasztására beadott szavazatok megszámlálására Farbaky István orsz. képv. elnöklete alatt álló szavazatbontó bizottság Selmeczbányán a napokban bontotta föl a szavazatokat. A választás eredménye a következő: Laszkáry Pál ujból egyhásmegyei felügyelő 30 szavazattal Ivánka Oszkár 2 szavazata ellenében. Händl Vilmos ismét főesperes, Holluby Adolf ujból alesperes lett. Az egyházmegyei közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitése után a szavazatbontó és hitelesitő bizottság tagjai tiszteletére Händl Vilmos főesperes gazdag ebédet adott. (H. L.)

Zubovics Fedor tegnap körünkben időzött, a Rakóczy ügyben hallgatta őt ki a törvényszéki vizsgáló biró.

Áthelyezett ezredorvos. Tóth Lajos az itteni honvédzászlóalj közszeretetben álló ezredorvosa megválik tőlünk, amennyiben Budapestre helyezték át. Sajnálattal vesszük a derék férfiu távozását, előmeneteléhez azonban a leghőbb szerencsekivánatainkat fűzzük.

Királyi adomány. Ő felsége a király, a gutai templomra, amely a mult évben tüzvész martaléka lett, 200 koronát ajándékozott.

Alapitási ünnepély. A balassa-gyarmati ág. hitv. ev. iparos férfiak és ifjak szövetkezete f. évi szeptember hó 16-án tartja első alapitási ünnepélyét a rendes évi közgyülés keretében az ev. iskola tantermében. Este a tagok barátságos vacsorára gyülnek majd össze.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminister a b.-gyarmati adóhivatalhoz Czverdely Mihály bártfai adóhivatali gyakornokot id. minőségben adótisztté nevezte ki.

Kinevezés. A b.-gyarmati pénzügyigazgatóság Gerő Gyula végzett főgymnasiumi tanulót díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Tanitóválasztás. A b.-gyarmati róm. kath. iskolaszék aug. hó 25-én tartott ülésében az innen Ozdra megválasztott Bakos István tanitó helyébe — Keller Istvánt választotta meg a Nemzeti iskola egyik tanitójául.

Ősvilági lábnyomok Tarnóczon. Ezen czim alatt a «Pesti Hirlap»-ban a következő érdekes közlemény fordult elő: «Tarnócz nógrádmegyei község határában érdekes leletre bukkantak. A híres kövült fa szomszédságában a patak mederben sajátságos képződményeket figyeltek meg, melyekről dr. Böckh Hugó a selmeczi bányászati és erdészeti akadémia fiatal tanára megállapitotta, hogy azok barmadkorszakbeli állatok lábnyomai. A nyomok egy homokkőrészlet tetején fordulnak elő. Úgy kell képzelni a dolgot, hogy ez a homokkő valami folyó sekély partján, öbölben rakódott le homok alakjában s az akkor élt emlős állatok oda jártak inni. A lágy nyomokba ezután andesittufa hullott s igy a nyomokat megmentette az elpusztulástól. A homok idővel megszilárdult s mikor a viz lemosta a tufa-takarót, a lábnyomok ujra napfényre kerültek. Van közöttük mindenféle állattól való. Ott látjuk a mai elefánt és a negyedkorszaki mammuth őseinek, a mastodonnak és dinotheriumnak lába nyomát, ban közte szarvas és tapir-félétől eredő is. Olyan képet mutat az egész, mint valami vadban igen dus vidéken levő tópart, a hol százával fordulnak meg az állatok. Böckh jelenleg Szontágh Tamás bányatanácsossal azon faradozik, hogy a homokkőből egy nagy lapot kiemelve, a rajta levő nyomokat megmentse. A lap a m. kir. földtanintezet gyüjteményébe kerül s annak egyik elsőrangu diszét fogja képezni. (Mint értesülünk, a lap kiemelése szerencsésen sikerült s az már azóta rendeltetési helyén van. Szerk.) Ilyen ősvilági lábnyomok ismeretesek a föld régibb korszakaiból, de harmadkorszaki emlősök lábnyomait eddig nem igen találtak s igy a lelet ebben a tekintetben is értékesebb.»

Névmagyarositások. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Albert Adolf b.-gyarmati illetőségü budapesti lakos «Ágai»-ra és Cseszkó Benő népiskolai tanitó, felsőtoldi lakos «Horti»-ra változtathassák át vezetékneveiket.

A méhtenyésztés érdekében a földmivelésügyi magyar királyi Minister rendelkezése szerint Valló János méhészeti tanár a méhtenyésztés terjesztése czéljából f. évi szeptember hó 10-én Verőcze, 11-én Kosd, 13-án Mátraverebély, 14-kén Salgó Tarján, 15-ikén Ragyolcz, 16-án Fülek, 18-án Tamási, 19-én Podrecsány, 20-án Lónyabánya, 21-én Divény-Oroszi községekben, mindannyiszor délelőtti 9 órakor, a községi előljáróság által kitüzendő helyiségben elméleti és gyakorlati szakelőadásokat fog tartani. Felhívjuk erre az érdeklődő közönség figyelmét.

A budapesti «Mensa Academica Egyesület» az 1900—1901. tanév I. felére a következő pályázatot hirdeti. 1. Az egyesület választmánya által betöltendő mintegy 100 ingyenes, illetve féldijas ebédsegélyre. E helyekre csak tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. A kérvény az elnökséghez czimzendő. 2. Bojári gr. Vigyázó Sándor cs. és kir. kamarás ur ő méltósága által betöltendő három ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. A kérvények az alapitványozóhoz czimzendők. E helyekre csak keresztény, tudományegyetemi hallgatók pályázhatnak. 3. Budapest székesfőváros tanácsa által betöltendő hat, továbbá Háromszék, Torontál, Trencsén és Ungvármegyék, — Pozsony, Szabadka és Szatmár-Németi sz. kir. városok alispánja ill. polgármestere által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. E kérvények az illető törvényhatósághoz czimzendők, az illetékesség világ s feltüntetésével, a mennyiben ezen alapitványi helyekre első sorban csak az oda illetékesek tarthatnak igényt. E helyekre tudomány- és müegyetemi hallgatók pályázhatnak. Mindezen bélyegtelen kérvényekhez melléklendő: a) index v. indexmásolat (első éveseknél érettségi bizonyitvány), b) a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyitvány. A kérvények (az alapitványos helyekre is) az egyesület hivatalos helyiségében (IV. Molnár-utcza 11. sz.) adandók be. A 2. és 3 alatti kérvények beadási határideje szept. 12, az 1 alattiaké szept. 20. Budapesten, 1900. Nagy-Boldogasszony napján. Az elnökség.

Tót lapszemle. A turócz-szentmártoni Národnie Noviny politikai tót lap augusztus 23-iki száma eldicséri az erdélyi szászokat, hogy 270 településükön mindenütt van takarékpénztár, melyeknek igazgatását ingyen, vagy kis jutalomért teljesitik. A részvényesek kis kamattal megelégszenek, a tiszta hasznot kultürális és gazdasági czélokra forditják. E jövedelemből tartanak fel iskolákat, adnak stipendiumokat, nevelnek maguknak fajhú ifjuságot, támogatják szegény és elbetegesedett munkásaikat. Emiatt a szászok közt nincs uzsora. Látjátok ezt tótok? Hasonlóképen tegyetek. A kétszázezer szász kitart öt egész gimnáziumot, három alsó, egy főreált, egy tanitóképzőt, három gazdasági iskolát, több női, iparos, polgári, a legkisebb faluban népiskolát, mert tudják, hogy az anyanyelven vezetett jó iskola nekik jó hasznot hozhat. És vajjon állami iskoláinkban lehet-e tótul tanulni, kérdi a lap. A tót megtanul magyarul, de ostoba marad, mert nem hall tót szót. «A kormánynak kell adni nekünk iskolákat, nemcsak azért, mert országos törvény rendeli, és azért, hogy szégyenbe ne maradjon az egész világ előtt. Azért nekünk nem marad más hátra, mint e tényt tele torokkal kikiabálni, hogy a müvelt Európa tudja meg, hogy a magyar kormány 40 év óta a hárommillió tótnak egyetlen tót iskolát nem állitott, melyben tótul adnának elő és meglátjátok, hogy állitanak nekünk iskolákat és tótul fognak tanitani.»

Iskolai beiratás. A helybeli ág. hitv. ev. elemi iskolában a beiratások szeptember hó 4-én és következő napjain fognak eszközöltetni.

Vidéki szülők figyelmébe! Iskolás leánykákat a jövő tanévre teljes ellátásra jutányos feltételekkel elvállal özv. Chikánné Lang Áranka.

Esterházy mint király. Amikor nagy Napoleon Ausztria ellen viselt háborút, kiáltványt bocsátott ki, melyben arra hivta föl a magyarokat, hogy rázzák le az osztrák igát, sőt néhány diadalmas csata után egész komolyan foglalkozott az önálló független magyar királyság fölállitásával. Szokásától eltérően nem saját emberei közül ültetett volna valakit a magyar trónra, hanem fölajánlotta a koronát Esterházy herczegnek, a ki azt azonban nem fogadta el s a nemzetben sem keltett viszhangot a fölkelésre hivó kiáltvány. A háború Ausztriával s mondhatjuk egész Európával folyt tovább. Ezt a korszakot tárgyalja most az a nagyszabásu diszmü, melynek gyönyörüen illusztrált IV. és V. füzete már megjelent. Az egész történelmi munka czime: «Magyarország a XIX-dik században» irásban és képekben, szerkesztője és kiadója Pálfy Ferencz budapesti ügyvéd, a ki óriási munkát végzett az adatok gyüjtése, az anyag megválogatása és a remek szép illusztrácziók megszerzésével. Valóban diszmüvet kap az előfizető, aki füzetenkint összegyüjti s igy alig érezhető pénzösszeggel szerzi meg, mert a havonkint megjelenő füzetek ára egy korona. Az egész világ történelmét öleli föl a munka, visszapillantást vetve az ó-kortól kezdve minden jelentősebb eseményre s ezzel párhuzamosan tárgyalva a XIX-ik század történelmét érdekes, vonzó és tárgyilagos előadásban. Hogy némi fogalmat adjunk az érdeklődőknek, fölemlitjük, hogy az utolsó füzet 45, szinben nyomott illusztrácziön kivül XIII. Leó pápát adja műmellékletül. A diszes mü iránt érdeklődők forduljanak Pálfy Ferencz czimére: Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 29

FELELŐS SZERKESZTŐ: HORVÁTH DANÓ.

A Hivatalos Értesitő közleményei.

Miniszteri rendeletek.

75145—1900. sz. M. kir. belügyminiszter.

A „Fehér kereszt" országos lelenczház egyesület a hét éven alóli elhagyott gyermekek gondozására Nagy-Szőllősön egy fiókintézetet létesitett. Erről a törvényhatóságot a hét éven alóli elhagyott gyermekek gondozásáról 1899. évi május hó 19. 50.000. szám alatt kelt körrendeletemmel kiadott szabályrendelet II. fejezete 19. §-ának megfelelően tudomás és miheztartás végett oly felhivással értesitem, hogy megfelelő uton és módon hasson oda, hogy az országos betegápolási alap terhére gondozandó gyermekek lehetőségig ezen fiók intézetbe helyeztessenek el. Megjegyzem, hogy a mennyiben elhelyezendő gyermekek ezen intézetbe vasuton szállitandók, a gyermek és kisérője számára, az illető intézet igazgatóságánál ingyenes vasuti jegyek állanak rendelkezésre.

Budapest, 1900. julius 25.

Gulner, államtitkár.

64744—1900. M. kir. földm. miniszter.

A cs. kir. osztrák belügyminiszter ur folyó évi julius hó 13-án kelt 22697. sz. illetve augusztus

hó 3-án kelt 27620 számu átiratával arról értesitett, hogy a Magyar és Horvát-Szlavon országoknak az Ausztriába való sertéskivitel tekintetében zárlat alatt lévő területeiről származó egészséges sertések kizárólag vasuton közvetlenül Bécsbe a Produktiv Gesellhaft der Wiener Fleischselher vágóhidjára a vezetésem alatt álló miniszterium, illetve a horvátországos kormány közvetitése utján a cs. kir. osztrák belügyminiszter az által esetről esetre adandó külön engedélyek alapján elszállithatók a következő feltételek mellett. 1. Az ily esetek szállitására szolgáló vasuti kocsik már a feladó állomáson ólomzár alá veendők és világosan olvasható „Seuchenverdächtige Thiere aus gesperten Gebiete" feliratt al biró bárczával látandók el. 2. A bécsi Produktio gesellschaft der Wiener Fleischselcher vágó hidján ezen sertések legkésőbb 96 óra alatt levágandók. Erről megfelelő kihirdetés és hatóságainak, a marhalevél kezelőknek és a kirendelt szakértőknek megfelelő utasitása végett értesitem.

Budapesten, 1900. évi aug. 7. **Bárdossy.**

Alispáni hirdetmények.

22308—1900. szám.

Felső-Sáp, Karancsság és Szakal község területére nézve a takonykór betegség szórványos felléptét határozatilag megállapitottam. Heréd község területére nézve a lépfene betegség szórványos felléptét határozatilag megállapitottam.

B.-Gyarmat, 1900. aug. 17.

Az alispán helyett:

Fajnor, főjegyző.

Járványos emberi betegségek.

Roncsoló toroklob: Mohora, (Baglyas p.)
Vörheny: Nemti, Szirák, Losoncz, I.-Nagy-Kér, Varsány, Endrefalva.
Hökhurut: Erdőtaresa, K.-Tugár, Bánk, Tolmács, Losoncz.
Hasi hagymáz: Berczel, Szirák, F.-Püspöki, Buják, Bágyon, Rózsalehota.
Kanyaró: Bánk, Rétság, Megyer, Marczal.
Kárányhimlő: Berczel.

Járványos állati betegségek.

Sertésvész: Marczal, Csesztve, Galiba p., Patvarcz, Szklabonya, I.-Kis-nagzkér, Csitár, Szügy, Halászi, Ludány, Csalár, Megyer, Pencz, Verőcze, Kosd, Uhorszka, Miksi, Kálnó Erdőtaresa, Kozárd, Szirák, Guta, Karancsberény, Mátra-verebély, F.-Kelecsény, Sámsonháza, M.-Szőllős, Csered, Nemti, Baglyasalja, S.-Tarján, Losoncz.
Sertésorbáncz: Patak, Vadkert, Szügy, Megyer, Sóshartyán, A.-Szécsényke, Szirák Szent-Iván Kövesd, Becske, Sz.-Gede.
Takonykór: Karancsság, Szakal, F.-Sáp.
Lépfene: Heréd.
Veszettség: Szécsény, Endrefalva, Csalár, N.-Zellő, Lupocs, Szakal, Gácsfalu, Lónyabánya, Kökényes, Selyp.
Rühkór: Lócz. Luczin, Gács-Lehota, Száraz-Brezó, Videfalva, Kálnó-Garáb, Buják.

Versenytárgyalási hirdetmények.

846, 875, 877—1900. sz.

Hontvármegye alispánja 1900. évi 9637. számu rendeletével az ipolyság—b.-gyarmati tvh. közut 8·6—8·7 kmben Balog községben szükséges áteresz épitését 1027 kor. 37 fillér összeg erejéig; 10441. sz. rendeletével a b.-gyarmat—csáb—szénavári, b.-gyarmat—kékkő, zólyomi, az ipolyság—b.-gyarmati es a németi—korpona—bábaszéki tvh. közutakon szükséges karfák és kerékvetők felállitását 2189 kor. 44 fillér összeg erejéig, végül a 10480. sz. rendelettel a lelkér—szob—nagy-marosi tvh. közut 31—33. kmben levő 49. sz. áteresz javitását és az 52. sz. hid ujbóli épitését 2214 kor. 17 fillér összeg erejéig engedelyezte.

A fentemlitett munkálatok foganatositásának biztositása czéljából az 1900. évi szeptember hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára a hontvármegyei m. kir. állam épit. hiv. helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás birdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, és minden munkára külön-külön kiállitandó az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtt. 10. órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Ipolyság, 1900. évi augusztus 24.

M. k. államépitészeti hivatal.

Arlejtési hirdetmény.

1325—1900. sz.

Diós-Jenő község elöljárósága közhirré teszi, hogy a községi iroda épület tetőzetének cserépzsindely tetőzettel leendő befedése iránti munkálat biztositására 1900. évi szeptember hó 8-ikán délelőtt 8 órakor Diós-Jenő község házánál árlejtési tárgyalás fog tartatni. Mely tárgyalásra a vállalkozni kivánók azon értesitéssel hivatnak meg, hogy a költségvetési tervezet a község házánál megtekinthető.

Kelt Diós-Jenőn, 1900. augusztus 23-án.

Szabó, körjegyző.

Arverési hirdetmények.

1986, 1989—1900. sz.

Illetéki hátrálékok miatt lefoglalt ingóságok Megyerben 1900. évi szeptember hó 20-án, Sóshartyánban szeptember hó 13-án, Nagy-Geczben szeptember hó 24-én, Luczinban szeptember hó 17-én első árverésen mindig reggeli 9 órától, második árverésen Nagyszécsény községében szeptember hó 25, 14, 24. és 19-dik napjain reggel 9 órakor a legtöbbet igérőnek nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett elfognak adatni.

Megyer, 1900. aug. hó 24 én.

Elöljáróság.

1306—1900. sz.

A vármegyei árvaszék 12359—900. sz. határozata folytán közzé tétetik, hogy néhai Labát (Paloje) János volt priboji lakos hagyatékát képező s néhai Labát Mihály után a kkoruakra szállott örökségi illetőség (külsőség) 1900. évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 9 órája Priboj község házánál 3—6 évre nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Szennán, 1900. aug. hó 20-án.

Hankó, körjegyző.

Haszonbéri hirdetmény.

131—1900, sz.

Nógrádvármegye tek. árvaszékének 17614/900. sz. végzése alapján ezennel közhirré teszem, hogy kk. Freistag Borbála tulajdonát képező 461 négyszögöl szántó, 947 négyszögöl rét Felső-Toldon a községi biró házánál f. évi szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor nyilvános árverés utján 4 egymásutáni évre bérbe fog adatni.

Szent-Iványon, 1900. augusztus hó 21-én.

Horváth, körjegyző.

Megsemmisités.

7588—1900. szám.

Bugát Lajosné s.-tarjáni lakos 1 drb. arany gyűrűről szóló 20044. számu zálogczédulája ismeretlen időben és helyen elveszett, megsemmisittetik.

S.-Tarján, 1900. aug. 26.

Plachy, főszolgabiró.

Körözések.

6131—1900. szám.

Löwy Jakab bujáki lakosnak f. hó 14-én este, 2 csikója, — az egyik pej kancza, a másik sárga kancza h. l. kesely, mindkettő homloka lámpás, eltévedt. Köröztetik.

Szirák, 1900. aug. 18.

Plachy, tb. főszbiró.

1512—1900. sz.

Vadkert nagyközség elöljárósága közhirré teszi, hogy f. évi augusztus hó 21-én Vadherthez tartozó Szent-János pusztán egy fehér szőrű 6 éves jobb fülének hátsó részén két bevágással jegyzett szarvas ürü birka bitangságba fogatott el.

Az 1894. évi XII. t.-cz. 105. §-a alapján felhivatik a tulajdonos, hogy a fennt leirt állatott a. jelen hirdetmény megjelenésétől számitott 9 nap alatt kellő igazolás után Vadkert nagyközség elöljáróságától vegye át, ellen esetben az a hivatkozott törvény értelmében 1900. évi szeptember hó 22-én d. e. 8 órakor Vadkerten a községházánál nyilvános árverésen készpénz fizetés ellenében el fog adatni.

Vadkert, 1900. aug. 22.

Hummer, jegyző.

2231—1900. tk. sz. 316

Arverési hirdetményi kivonat.

A b.-gyarmati kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság ezennel közhirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak néhai Nagy János ismeretlen örökösei részére kinevezett Papp Károly ügyvéd végrehajtást szenvedő elleni 282 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék (a szécsényi kir. járásbiróság) területén levő Lócz község határában fekvő, a lóczi 120. sz. tjkvben A I. 1—13. sorsz. alatt f. glalt ingatlanból Nagy János B 1. illetve most már ennek örökösei Priska Józsefné szül. Nagy Julianna és kkoru Nagy János B 13—14. alatti járulékára 1562 koronában, a † 1. sorsz. alatti ingatlanra 10 koronában és a † 2. sorsz. alatti ingatlanra 10 korona becsértékben e két utóbbira az idézett t.-cz. 156. §-a értelmében egészben mint ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi szept. hó 12-ik napjának** délelőtt 10 órakor Lócz községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak és pedig özvegy Nagy Jánosné szül. Virág Julianna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jogának épségben tartása mellett akként, hogy a mennyiben a fenti ingatlanok illetve ingatlan jutalék vételára 579 kor. 68 fillért meg nem ütné az árverés hatálytalanná válik s a fenti ingatlanok illetve ingatlan jutalék a szolgalmi jog fentartása nélkül nyomban el fognak árvereztetni.

Árvezeni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 156 kor. 20 fillért s 1—1 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi julius 11-én.

Szilassy, kir. tszéki albiró.

502—1900. végrh. sz. 319.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a bpesti k. és v. kir. törvszék 1900. évi 59084. sz. végzése következtében dr. Werkner Mihály ügyvéd által képviselt Modern és Breitner javára Müller Kálmán ellen 415 kor. 96 fil. s jár. erejéig 1900. évi május hó 23-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1623 koronára becsült következő ingóságok u. m. szövetek, ruhaneműek varrógép, bútorok, könyvek, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbiróság 1900. évi V. 234—2. számu végzése folytán 415 kor. 96 fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi április hó 10. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltó dij és eddigi összesen 80 kor. 40 fillérben biróilag már megállapitott 2 árv. kit. 5 korona 60 fillér költségek erejéig Nagyszécsényben leendő eszközlésére **1900. évi szeptember hó 21.** napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amenpyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyszécsényben 1900. évi aug. hó 27-én.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

Apró hirdetések.

Sztancsik Lajos épitőmester B.-Gyarmaton, tervez és elvállal épitéseket.

Frischer Ignácz, férfi és női divatáru háza Ba.-Gyarmaton. Ajánlja különösen a méhecske védjegygyel ellátott valódi karlsbádi-féle czipőket.

Himmler Mór áruháza egyedüli fóraktár a 8811. sz. törv. védett Liliomvászonból, B.-Gyarmaton fő-utcza.

Ebenführer Lajos fűszer, rum, thea, hüvelyes-áru kereskedése B.-Gyarmaton, saját háza. Ajánlja saját töltésű, tisztán kezelt vörös, fehér és schiller asztali borait. Egyedüli raktára a leghatásosabb Mort-féle poloskairtó szernek.

Haebron arczkenőcs, szappan és hölgypor 3 szinben kapható a készitőnél: **Stiglicz Károly** magyar koronához czimzett gyógytárában B.-Gyarmat.

Göbl Arnold vaskereskedőnél B.-Gyarmaton, cséplőgépekhez sziják, kenőcs, kender stb. kaphatók.

Himler Ede ifj. szálloda és kávéháztulajdonos a Zöldfához, B.-Gyarmaton.

Dudás Samu férfiöltöny készitő B.-Gyarmaton saját ház.

Hirschfeld J. Jenő vaskereskedő B.-Gyarmaton, minden e szakmába vágó czikkek kaphatók.

Lövy Dávid fűszer, csemege, bor, hengermalmi liszt és festékáru raktára B.-Gyarmaton Otthontelep.

Klein József divatáruháza B.-Gyarmaton, palassaszálló épület, sajátkészitményű és méhecske védjegygyel ellátott Karlsbadi czipőnagyraktár.

Meisner József hengermalmi liszt és hüvelyestermények kereskedő, B.-Gyarmat, saját háza.

Fillo Pál férfi szabó, papi és egyenruha készitő B.-Gyarmaton.

Harangok (szabadalmazott), vas harang állványok és harang felszerelések. Hönig Frigyes harangöntödéje Aradon.

Fiumei Cacaó- és Csokoládégyár, (Részvény-Társaság). Fiume. Hazánk első és egyedüli nagyszabásu csokoládégyára.

Neumann és Mannheim budapest. Örömvölgy-utca 38 40. Faáru gyára.

Werther és Társa bártfa. Első magyar machee játékszergyár.

Seidl Vincze gépész és esztergályos Balassa-Gyarmat, Szécsényi-utcza 365. Elvállal gépjavitásokat, géplakatos és rézöntési munkákat.

Egy jókarban lévő, modern rövid zongora azonnal eladó. Bővebbet Hummer Mihály fűszerkereskedőnél Balassa-Gyarmaton.

1671—1900. eln.

Pályázati hirdetmény.

A balassagyarmati kir. törvényszék és a székhelyén levő kir. járásbiróság hivatali helyiségének fűtéséhez az 1901. évben szükséglendő 291 köbméter tüzi fának biztositására 1900. évi szeptember 13-ik napjának délelőtti 10 órakor a kir. törvényszéki elnök hivatalos helyiségében versenytárgyalás fog tartatni.

A szállitandó fának első minőségü cser és bükkfának kell lenni és kétharmadrésze 1901. évi január 1-ig, egyharmadrésze pedig 1901. évi október 1-ig lesz szállitandó.

A részletes feltételel a hirdetményt kibocsátó kir. törvényszéki elnök irodájában megtekinthetők, ahol a 200 frt (400 korona) bánatpénzzel felszerelt zárt irásbeli ajánlatok is a versenytárgyalás napjáig benyujthatók.

B.-Gyarmat, 1900. aug. 12.

Dr. Kubinyi,
kir. tszéki elnök.

Nógrádvármegye térképes levelezőlapjai

darabonkint 10 fillérért kapható

a Balassagyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság nyomdájában.

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN" mellszépitő, a háremhölgyek csodahatásu laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjui üdeségét, ruganyos teltségét. A testbőrt bársony-lágysággá és selyemfénnyűvé varázsolja. Ezen csodahatásu ir gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasitással **4 korona.** Törvényesen védve. A pénz beküldésével vagy utánvéttel megrendelhető a „Stearoptinum" laboratoriumában: Budapest, VIII. kerület, Mexikói-ut 88. szám a.

Értesités.

Van szerencsém az érdekelt urinő közönséget értesiteni, hogy a folyó évi őszi szezon beállitával én nálam, alulirottnál egy női ruha elkészitése csupán 5 frtba kerül, egyszerü ruhát még olcsóbban is készitek, tiszta és pontos munkáért kezeskedek; őszi kabátkák csupán 3 és fél, 4 frtba kerülnek, ugyszintén téli kabátok akár bőrrel bélelve, akár vattás vagy másféle meleg béléssel 5 frtért készülnek, továbbá két tanuló leány felvétetik, egyik egészen ingyen részt vesz tökéletes szabás és varrásban két évig, a leányka lehet 13 éves, fiatalabbat nem fogadok mivel szabaditás alkalmával sok bajjal jár, a továbbiak pedig ezentul az egész varrás és szabástanitásért ezentul én nálam csupán 10 frt oé. fizetnek, akár keresztény akár izraelita leánykák. Nálam többféle szabástanitásban részesülnek a leánykák, nem ugy mint más szabóknál kik csupán egyet tanitanak.

Becses pártfogásért esedez kiváló tisztelettel alázatos kész szolgája

Palla Pál,
314 női szabó.

676—1900. végrh. sz. 317

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a Temesvári kir. jbiróság 1900. évi Sp. III. 195—3. számu végzése következtében dr. Szigeti Arnold ügyvéd által képviselt Weisz Lajos javára Rosenberg Franciska ellen 153 kor. 56 fil. s jár. erejéig 1900. évi junius hó 15-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 941 koronára becsült következő ingóságok u. m.: butorok, 2 hordó bor és szódavizgyár stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi királyi járásbiróság 1900. évi V. 271—2. számu végzése folytán 153 kor. 56 fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi márcz. hó 3-ik napjától járó 5% kamatai, $^1/_2$% váltódij és eddig összesen 80 kor. 40 fillérben biróilag már megállapitott 2 kor. 20 fil. árv. kit. költségek erejéig Nagyszécsényben alperes lakásán leendő eszközlésére ***1900. évi szept. hó 13. napjának délelőtti 10 órája*** határidőül kitüzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nagyszécsény, 1900. évi aug. hó 13. napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

672—1900. végrh. sz. 318

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a b.-gyarmati kir. járásbiróság 1900. évi V. 84. sz. végzése következtében Grünbaum Henrik ügyvéd által képviselt Stein Bernát javára Ticsinszky József ellen 219 kor. 60 fil. s jár. erejéig 1900. évi február hó 1-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 840 koronára becsült lovak, csikó, kocsi és szekérből álló ingóságok nyivános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a b.-gyarmati kir. jbiróság 1900. évi V. 84—4. sz. végzése folytán 219 kor. 60 fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 51 koronában biróilag már megállapitott költségek erejéig B.-Gyarmaton alperesek lakásán leendő eszközlésére **1900. évi szept. hó *10.* napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt B.-Gyarmaton, 1900. évi aug. hó 24-én.

Tomis, kir. bir. végrehajtó.

Ezen kölcsönre 60 korona fizettetett.

1667—1900. tkv. sz. 315

Árverési hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közbirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak, (Sz.) Sipos Imre végrehajtást szenvedő elleni 484 kor. 18 fil. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék (a szécsényi kir. jbiróság) területén levő, Varsány község határában fekvő a varsányi 236. sz. tjkvben A † 1. sorsz. alatt foglalt szőllőre s az ezen épület borházra 1400 koronában és a † 2. sorsz. alatti szántó földre 1266 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi szept. hó 10. napján** d. e. 10 órakor Varsány községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1. 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a szécsényi kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1900. évi május hó 21-én.

Szilassy, kir. jbiró.

„Stearoptinum“ (Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyitó olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében és egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyitja s a fájdalmat rögtön csillapitja bármily sebeknél. **vágás, zuzódás, égés, fagyás,** mindenféle **kelevény,** a **női emlők gyulladása** és **gyülése,** a **titkos betegségek, kiütések** stb.

Egy adag ára használati utasitással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a ***„Stearoptinum“*** laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvéttel megrendelhető a ***„Stearoptinum“*** laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-út 88.

Gansel József és Testvére divatáru-raktára

Balassa-Gyarmat.

Ajánlja dusan felszerelt rövidáru-raktárát, mindennemű férfi, uri és gyermek divatáru-czikkek. Férfi, női és gyermek czipők. Diszmű áruk, fehérnemüek, mindennemű vásznak és női ruha szövetek. Olcsó árak, pontos és szolid kiszolgálás, vidéki megrendelések gyorsan és pontos n teljesittetnek. Áruink nagyrésze hazai gyártmányból áll.

Uj! Különös figyelemre méltó. **Uj!**

A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi ministerium által hivatalosan jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánitás.

Ő Felsége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbest-talppal bélelt czipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulason használta e czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak ugy el, mint más közönséges czipőknél. Küldök egy pár vadászczipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a czipésznél s aztán küldjék ide

Hisszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon czipők.

Zágráb, 1898. julius 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke, a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest-betétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok: megszünt minden lábfájásom, ugy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánóson, 1997. szeptember 17.

tisztelő hive

Wekerle Sándor.

Ovjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadás, láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után **megkönnyebbül a járás** annak ki czipőjét dr. Högyes-féle, az egész v lágon szabadalmazott **asbest-talpbéléssel látja el.**

Kettös vastagságu 1 frt 20 kr., egyszerü 60 kr., homloktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a cs. és kir. **közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállittatott.**

Szétküldés csakis utánvétel, vagy a pénz előleges beküldése mellett Felvilágitások, prospektusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény Egyedüli elárusitás Alsófehérvármegye részére.

Az Asbestáru gyár betéti társaság képviselete és elárusitó raktára:

Gansel József és Testvére divatáru-raktára B.-Gyarmat.

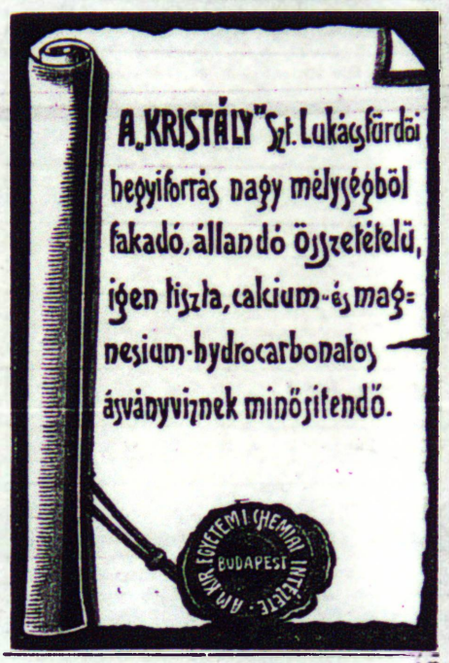

Balassagyarmaton: Benkő József, Vilim Gyula és özv. Quittner Dávidné jól felszerelt fűszer, csemege és ásványviz kereskedésében.

Fogorvosi műterem!

Operateur-fogorvos

Dr. Gáspár Ferencz

okl. tiszti-orvos vagy haditengerészeti fregatt-orvos

e hó 8-ikáig rendel

fogbetegeknek B.-Gyarmaton.

Ez időn tul Budapesten, IV. Kigyó-utcza 2. sz. szemközt a Clotild palotával.

SZIVATTYÚK MÉRLEGEK

Minden neme, házi, mezőgazdasági, épitkezési, ipari s egyéb czélokra. Legjobb gummi és kender-tömlők. — Mindenféle csövek.

Legujabb javitott rendszerü tizedes- és futó sulyu mérlegek fából, ős-vasból, kereskedelmi, gyári, ipari, mezőgazdasági és házi czélokra.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

I. Schwarzenbergstrasse 6. W. GARVENS, BÉCS I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép, vas s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és czivezetéki üzletekben, kutfuró vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A szülők figyelmébe!

Három jó családból való és jól nevelt gymnáziumi vagy polgári iskolai tanulót **teljes ellátásra** elfogad egy gyermektelen uri család.

Czim a kiadóhivatalban.

Nyomatott a kiadó tulajdonos B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság gyorssajtóján.